

گره کور استان ادلب

اخبار و گزارش ها از ادلب در شمال سوریه این روزها بشدت داغ شده و رایزنی ها در خصوص آن بین طرف های مختلف منطقه ای و خارج از آن ادامه دارد؛ به طوری که یکی از محورهای اصلی نشست سه جانبه سران سه کشور ایران، روسیه و ترکیه نیز مسائل مربوط به این بخش از سوریه بود.

به گزارش آران نیوز: استان ادلب اکنون به عنوان ایستگاه حل بحران هشت ساله سوریه مطرح است و با توجه به پیچیدگی های موجود در ارتباط با آن، در دو ماه اخیر رایزنی ها در خصوص آن بین کشورهای ضامن آتش بس (ایران، روسیه و ترکیه)، سوریه و دیگر طرف های دخیل در بحران این کشور بشدت افزایش یافته است.

ادلب را باید دومین منطقه ناآرام در بدو شروع بحران سوریه بعد از 'درعا' در نظر گرفت. در اواخر اسفند ماه 1389 درعا در جنوب سوریه و در کنار مرز اردن برای نخستین بار دچار ناآرامی شد و به دنبال آن 'جسر الشغور' در استان ادلب واقع در شمال سوریه و نزدیک مرز ترکیه شاهد ناآرامی و حمله به برخی مراکز دولتی و قتل شماری از نیروهای سوری به صورت وحشتناک بود که مرزی بودن هر دو شهر ناآرام، شائبه های دخالت برخی همسایگان را در ارتباط با بحران مزبور در ابتدای آن مطرح کرد و در ادامه نیز این موضوع با نامی دیگر شهرهای مرزی سوریه مانند 'باباعمره' در نزدیک مرز لبنان و 'دیرالزور' و دیگر شهرهای مرزی سوریه ثابت شد.

ادلب 11 درصد مساحت سوریه را تشکیل می دهد و در شمال غرب این کشور و کنار مرز ترکیه قرار دارد. به دنبال آغاز نشست های آستانه برای یافتن راه حل های سیاسی در ارتباط با بحران سوریه، سه کشور ایران، روسیه و ترکیه توافق کردند تا با تشکیل دو منطقه کاهش تنش در شمال سوریه شامل ادلب و 'جرابلس' بر اساس خواست تروریست ها آنان را از مناطق مختلف سوریه با اتوبوس و همراه داشتن سلاح های سبک به این دو منطقه منتقل کنند.

در طول سال های اخیر به دنبال عملیات ارتش سوریه در مناطق مختلف این کشور پس از محاصره تروریست ها و به دنبال احساس خطر آنان و وادار شدن به تسلیم افرادی که مایل به ادامه جنگ نبودند با پذیرش شرایط همراه با خانواده سوار بر اتوبوس های سبز شده و به طرف ادلب و یا جرابلس منتقل می شدند.

تقسیم این دو منطقه نیز به خاطر تضادهای موجود بین تروریست ها و افراد مسلح بود تا از افزایش تنش در آنها و درگیری ها کاسته شود.

اکنون بر اساس آمارهای موجود 146 هزار تروریست وابسته به 103 گروه تروریستی از اتباع 60 کشور جهان از مناطق مختلف سوریه در جریان آزادسازی مناطق اشغالی به ادلب و جرابلس منتقل شده اند و در کنار دیگر تروریست های ساکن در این استان و به خصوص 'اویغورهای' چینی، جمعیت این منطقه اکنون حدود سه میلیون نفر تخمین زده می شود.

تا پیش از این به دنبال هر عملیاتی از سوی ارتش سوریه، این امید بود که تروریست ها و عناصر مسلح که شرایط مصالحه را نمی پذیرند، سوار بر اتوبوس شده و به ادلب بروند، اما اکنون که قطار بحران سوریه در حال نزدیک شدن به ایستگاه آخر یعنی ادلب است، دیگر اتوبوس و منطقه ای وجود ندارد که تروریست ها را در پایان عملیات به آنجا منتقل کند.

همین موضوع باعث شده که ارتش سوریه که همراه با تجهیزات نظامی سنگین، خود را به مناطق نزدیک به ادلب رسانده است، دو ماه در انتظار روشن شدن تکلیف این منطقه و نتیجه گرفتن از رایزنی های پشت پرده باشد تا کار این منطقه اشغالی را نیز یکسره کند.

اگر چه ارتش سوریه با همراهی نیروی هوایی روسیه برخی مواقع اقدام به گلوله باران و بمباران مواضع تروریست ها و در مقابل، تروریست ها نیز برای اعلام وجود اقدام به راهپیمایی می کنند، اما همه این اقدامات پیش از آغاز 'ساعت صفر عملیات' است و با توجه به حساسیت موجود در خصوص ادلب و اختلاف برخی دیدگاه ها، همگان منتظر پاسخ دادن رایزنی های فشرده در صحنه های سیاسی هستند.

دولت سوریه که بر حفظ تمامیت ارضی کشور تأکید دارد، همواره از ابتدای بحران بر آزادسازی همه مناطق اشغالی اصرار داشته و به کمتر از آن راضی نمی شود.

در زمان حاضر 65 درصد خاک سوریه از دست تروریست ها خارج شده و 24 درصد باقیمانده در اختیار کردهای سوری در شمال شرق این کشور است و 11 درصد دیگر شامل ادلب و مناطق اطراف آن در تصرف تروریست هاست.

روسیه نیز به عنوان طرف دیگر حاضر در سوریه، که یکی از نقش آفرینان اصلی حل بحران در کنار جمهوری اسلامی ایران است، بر عملی شدن درخواست دولت دمشق بر آزاد سازی ادلب تأکید داشته و حتی در صحنه نظامی و سیاسی نظیر برگزاری مانور دریایی در مدیترانه و رایزنی با برخی کشورهای غربی تهدید کننده سوریه گام هایی برداشته است.

از نظر 'کرملین' ادلب اکنون به لانه تروریست ها در سوریه تبدیل شده و با توجه به احساس خطری که مسکو به خاطر استقرار پایگاه های خود در 'حمیمیم' و 'طرطوس' می کند، روسیه همواره بر نابودی این لانه تروریست ها تأکید دارد.

در ماه های اخیر بیش از 13 پهپاد تروریست ها از سوی روس ها بر فراز پایگاه نظامی این کشور در حمیمیم و طرطوس

سرنگون شده است.

در این میان ترکیه که دولت دمشق معتقد است یکی از عاملان آغاز بحران در سوریه از سال 2011 بوده، در سال های اخیر در راستای تغییر سیاست های خارجی، چرخش قابل توجهی را در این زمینه داشته و به دلیل نگرانی از خطر تروریسم و گسترش آن به کشورهای منطقه، با روسیه و ایران همراه شده و درباره ادلب در صدد خرید زمان و عقب انداختن آغاز عملیات نظامی است.

موضع آنکارا اکنون درباره ادلب با سیاست های واشنگتن که به بهانه ی جلوگیری از کشتار جمعی همواره خواستار جلوگیری از عملیات در این منطقه است، همخوانی دارد.

آنکارا در این خصوص به بهانه جلوگیری از کشتار و قتل و خونریزی در ادلب برای جلوگیری از عملیات ادلب در ماه های اخیر تلاش های گسترده ای را داشته که از آن جمله می توان به دیدار با سران برخی گروه های تروریستی برای متحد کردن آنان، حذف برخی گروه ها به خاطر سوابق تروریستی و درج نام آنها در لیست سیاه، تفکیک تروریست های تندرو با تروریست های مصالحه جو و طرح موضوع آتش بس اشاره کرد.

باید در نظر داشت که سیاست اعلامی و عملی ترکیه در ارتباط با ادلب متفاوت است و اگر این کشور اکنون به دنبال آتش بس در این منطقه است، این درخواست جنبه سیاسی دارد و چندان با مسائل انساندوستانه تطابق نداشته و ندارد.

در همین حال، ترکیه اکنون به دنبال در اختیار داشتن منطقه امن در داخل خاک سوریه برای راحت شدن از شر تروریست هاست و نیک می داند که در صورت عملیات ارتش سوریه شمار زیادی از تروریست ها به این کشور سرازیر می شوند و از هم اکنون ضمن ایجاد دیوارهای بتونی، نیروهای نظامی خود را نیز در آن سوی این دیوارها مستقر کرده تا در صورت ورود آوارگان و تروریست ها با آنان مقابله و از ناامنی بیشتر در ترکیه جلوگیری کند.

علاوه براین، در صورت آغاز عملیات ارتش سوریه، شمار زیادی از ساکنان ادلب که اکنون تروریست ها از آنان به عنوان سپر انسانی استفاده می کنند به سمت خاک ترکیه سرازیر خواهند شد و این امر می تواند موجب افزایش شمار آوارگان سوری (که اکنون جمعیت آن حدود سه میلیون نفر است)، بروز و تشدید مشکلات اقتصادی و سقوط ارزش لیر شود.

در همین حال، برخی تحلیلگران معتقدند که هدف ترکیه و آمریکا از هشدار نسبت به عملیات نظامی در ادلب، این است که بتوانند با حفظ آن از حضور تروریست های حاضر در این منطقه به عنوان یک اهرم فشار در آینده برای طرح ها و برنامه های خود استفاده کنند و در همین حال از خروج آنان و به خطر انداختن کشورهای مختلف جهان نیز جلوگیری کنند.

بی دلیل نیست که در ماه های اخیر، چین نیز آمادگی خود را برای حضور در عملیات نظامی ارتش سوریه در ادلب به خاطر وجود هزاران تبعه چینی اویغور در منطقه اعلام کرده و هدف اساسی پکن از این اقدام نیز جلوگیری از ورود و انتقال آنان به کشور و مناطق همجوار است.

از سوی دیگر و بر اساس اخبار رسیده، در روزهای اخیر آمریکا با برخی تحرکات در شرق سوریه و مناطق کردنشین تلاش دارد تا در صورت مصمم بودن دمشق برای آزادی ادلب، بتواند از این منطقه برای رسیدن به برخی اهداف خود از جمله حضور دائمی در کنار پایگاه های روسیه در سوریه استفاده کند.

کارشناسان، درگیری بین ارتش و کردها را که منجر به کشته شدن 18 نفر شده، نخستین گام آمریکا برای برافروختن آتش جدید در شمال شرق سوریه می دانند تا در صورت حل بحران ادلب بتواند از آن برای ادامه حضور در سوریه استفاده کند.

با چنین نگاه های متفاوتی از سوی طرف های مختلف، حل بحران سوریه و ادلب راه بس دشواری را در پیش رو دارد و باید هرچه زودتر راهی برای خروج از وضع موجود و بازشدن گره کور ادلب یافت شود.

واقعیت این است که تروریست های حاضر در ادلب در دو سال اخیر از مناطق مختلف به این منطقه سرازیر شدند و به خاطر برخی جنایت ها در زمان حضور در شهرها و روستاهای اشغالی سوریه و آلوده بودن دست شان به خون مردم، نتوانستند کنار خانواده در مناطق قبلی به زندگی خود ادامه دهند.

اکنون مسامحه و چشم پوشی در خصوص ادامه حضور آنان در این بخش از خاک سوریه با توجه به جنایت هایی که مرتکب شدند، برای بسیاری از مردم و نیروهای نظامی قابل قبول نیست و لذا می توان با دادن فرصتی مشخص و در زمانی محدود به آنان برای تعیین تکلیف نسبت به حل بحران ادلب اقدام کرد.

از دیگر سو، برای حل بحران باید خروج تروریست های خارجی و بازگشت به کشورشان (با توجه به حضور اتباع 60 کشور در بین تروریست های ادلب) و طرح رسیدگی به جرایم این افراد در یک دادگاه صالح و بیطرف را دنبال کرد.